

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	4 korona
Egyes szám ára	20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
Főmunkatárs
MAROSÁN JÁNOS.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán

A jövő képe.

Megindult a harc az egész vonalon az Andrássy választói reformja ellen. A plurális szavazat ugyszólván lehangolta a kedélyeket. Sokan nem tartják alkalmasnak arra, hogy a magyarság megerősítésére szolgáljon, sőt azt mondják, talán épen ezt fogja gyöngíteni. Ellentétbe lesz állíva az arisztokrácia a köznéppel, kasztok keletkeznek az állampolgárok között, s vége a jogegyenlőségnek, melyre pedig a magyar mindig féltékeny volt. Hogy a zsidóság fog általa még nagyobb hatalomra szert tenni, megerősíti a szociáldemokratákat is.

Mi lesz a küzdelem vége, az még ezidőszerint bizonytalan ugyan, mert a kormányon lévő pártok között is egyenlenség van. A néppárt és a függetlenségi pártnak jókora része is idegenkedik a javaslattól. Ennek dacára mégis valószínűnek látszik, hogy a képviselőház többsége Andrássy mellett fog dönteni s a reformtervezetet elfogadja.

A tervezet szerint mintegy 3 millió új választó kerül be az alkotmány sáncsaiba. Tekintélyesszám,

mely a parlament képét egészen megváltoztathatja. Sőt meg is kell változtatnia. A mai állapot nem egészséges. Sokan vannak, akiknek nem volna ott helyük s dacára annak, hogy a magát nyíltan kereszténynek valló párt a kormányon van, a mai parlamentben még sincs meg a garancia, hogy szükség esetén a keresztény elveket támogatassa.

Láttunk már a koalíció alatt választásokat. Milyen, ádáz dühvel rontottak neki a többi pártok a kereszténypártjelöltjeinek!... Szinte hihetetlen volt!... Aki személyesen meg nem győződött róla, talán nem is hitte. Ebből azt a tanulságot vonhattuk le, hogy a kereszténység veres posztó még ma is nemesak a zsidóság, de nagyon sok keresztény szemében is. Szinte fanatizálták a népet. Klerikalizmusról, sötétségről, esuháról, papok uralmáról menydörögtek az öblöstorku kortések, megindult a hajsz a sajtóban az egész vonalon, sőt a hatalom is a kereszténypárt elleneit támogatta presszióval, szuronnal, csak úgy, mint hajdan az emlékezetes és gyűlöletes Bánffy-választások idején.

Az új reform életbeléptével te-

hát nagy feladat vár a keresztény párt vezérférfiakra, nemesak a központban, de a vidéken is. Sőt szükséges, hogy mindenki, akinek bármi kicsiny befolyása van a népre, vezérférfinak tekintse magát, vagyis vegye ki a részét a munkából. Igen, a szervezés munkájából. A 3 millió új választó közt nagyon sok lesz a keresztény, sőt legnagyobb része az lesz. Meg kell nyerni, biztosítani kell őket annak az eszmének, melynek jelszava: „Keresztény Magyarország.”

Nem kell télenkedni. A eslekvésnek már itt az ideje. Ha a 12-ik órában kezdünk szervezkedni, több mint bizonyos, hogy veszített perünk van. A Katholikus Népszövetségeket nem kell pihentetni. Folyjon lázasan a munka s a fáradozásokat siker fogja koronázni. Csakhogy nálunk rendszerint az a veszedelem, hogy belefogunk valamibe nagy tüzzel, még több ambícióval, de kis idő múlva kitérnek, hogy szalmaláng volt a felhevülés. Jönnek a félreértések, összekocczanások, a közérdek színterén személyes kicsinyeskedések torzsalkodásai dülnek, melyek közt aztán felkoncolják magát a legnemesebb ügyet.

Az aranyosmegyesi vár.

Írta: Marosán Kornél.

I.

Aranyosmegyes község területe már a legrégebbi időkben is, az ókorban, emberek által lakott terület volt. Erre alkalmassá tették földrajzi fekvése s egyéb természeti viszonyai, melyek az akkori emberek életmódjára és életszükségleteire befolyással voltak. Hatalmas erdők közepette a Szamos és annak elágazásai. Moesarak, tavak és nádasok, mind oly természeti áldások, melyek az ókori emberek itteni tartózkodását kellemessé és lehetővé tették. Nyomaik megmaradtak több helyen. Így a Szinérparton Szatmármegye monografiája ezéjaira eszközölt Vende Aladár-féle ásatás feltárta a kőkorszakbeli ember életét, konyháját és berendezését. A Sár partján napfényre került értékes „koisztobókus” pénzlelet gazdag ókori

néptörzsekhez a keltákhoz vezet bennünket vissza. De ezeken kívül sok mindent rejt még magában határának egy-egy zugja, melyből teljes képet alkothatunk a község multjáról.

Ha Aranyosmegyes fontos emberi lakóhely volt az ókorban, természetesen, hogy annak kellett maradni és tovább fejlődni a középkorban. Így is volt. Szirmay Antal és bővebben Szatmármegye monografiája leírja, hogy 1200-ban már megvolt a város. Meglehetett az előbb is, de oly formában, mint az akkori hadakozási és védelmi viszonyok megkívánták. Az emberi felforgással, találékonysággal és műveltségnek terjedésével fejlődtek egyéb életszükségletein kívül védelmi eszközei is. Ezen várat a 16-, és 17-ik században híres védelmi várnak mondják. Mai napig is még feltalálhatók mindazon berendezései, melyek abban az időben erősséggé avatták. Így még meg vannak a

mély sánczai, melyek annak idején, szükség esetén vízzel árasztattak el. Megvannak lőrésai, sőt a figyelmes szemlélő az ósdi falakon az ágyu golyók nyomait is felfedezheti. Láthatni még a későbbi korból ugyan, de azért elég érdekes faragványu kőajtó feleket, szemöldököket és ósrégi ezimereket. Megvan még a nagyterem is, régi formájában, mely állítólag aranyos volt. Egy szóval: az aranyosmegyesi vár még mindig elég érdekes arra, hogy az idegen, ki szeret a multon elmerengeni, a vonatról leszálljon és megtekintse. Egy-egy ilyen vár hazánk történetének egy-egy darabja. Csodálatos, hogy ezen vár, még eddig nem jutott hasonló társai sorsára. De úgy látszik már ez is pusztulásnak indult. Pedig idővel lesz érte elég országos sajnálkozás. Hiába, ilyenek vagyunk mi, akkor sajnálunk meg valamit, ha már nincs meg.

A várnak ez idő szerint két gazdája

— Két szentkép diszes aranyozott kerettel ingyen, ki 25 forinton felül bevásárol —
Krámer Jeremiás butorkereskedésében **Szatmár** a színházzal szemben.

Helyben készült legjobb minőségű ebédlő és hálószoba berendezések is készíthetők.

Lelekészek és tanítók részére 10% árkedvezményt nyújtunk.

Egyetértésre, közös erőre, kitartásra van itt szükség, tömöríteni kell százezreit a keresztény eszmékért lángoló honpolgároknak, így, — de csakis így alakul ki a jövő küzdelemben parlamentünk képe, melyről a keresztény Magyarország sugarai fogják beragyogni az üldözött, lenézett, ugyszólván számkivetett keresztény magyar népet.

A pápaság hivatása a múltban és a modern korban.

— Elnöki megnyitó beszéd, melyet irt és mondott a Szatmár—ugocsavármegyei Rk. Tanítóegyesület 25-ik közgyűlésén **Bodnár Gáspár**, szentszéki tanácsos, a pedagógia tanára, egyesületi elnök. —

Uraim! Szép a jó és példás életű család ünnepe. Mikor gyermekek, unokák, sőt déd-unokák veszik körül az agg családfőket, kiknek házassági hűségét, családfentartó hivatását, mint az aranyat a tűz... az élet vihara, az idő viszontagságai tették próbára.

Lélekemelő a nemzet ünnepe is. Mikor azok, kiket a faj, a zengzetes édes hazai nyelv, a vérről-könnyel megszerzett és fentartott föld, a méhében porladozó ősi csontok, a multak történeti dicsősége és bubánata, a jelen küzdelme, a jövő reménysége köt össze: egybesereglenek, hogy lelkük tartalmának, a gondolatnak és érzésnek, a vágnak és nemes akaratnak szabad röptőt, szabad folyást engedjenek.

De a szép főnségének jegyeit hordozza magában az a jelenség, az az ünnep, mely nem egyes családokat, még nem is egyes nemzeteket ihlet meg, hoz hullámzatos mozgásba, hanem ugyszólván az egész világot. Az emberi társadalmat, benne minden nemzetet hódolatra, elismerésre készítet. Még lovagias ellenségének is tiszteletet parancsol.

Ilyen ünnepségnek részese most a világ. Ilyen ünnepséget ül ma a keresztény műveltség, mely *átatánds*, mert az általános emberivel összeesik s ennél fogva van a ker. vallásnak az a rendeltetése, hogy *világvallás* legyen.

És e nagy, e hatalmas gyűrtzetben ünnepet ül legkivált az a maroknyi nép az ember-tömeg nagy áradatában, melyet az isteni Gondviselés ide hozott Európa szívébe, hogy kereszténnyé, az Anyaszentegyházé legyen, mert a magyar nemzet nagy és szép hivatását csak így tölthette be s azokat az óriási sikereket csak így mutathatta fel a múltban és mutathatja a jelen és jövő időben is. Ünnepet ül ez a régi és új ellenség közt, valóban egy szárazföldi szigeten élő nép, melynek a pápaság adta apostoli, szent koronáját, forrását és tartalmát az ő büszke alkotmányos értékének, igazának, jogának és magasabb rendű kötelességének. Az a pápaság, melynek képviselőjét, Krisztus Urunk földi helytartóját ma X. Piusnak nevezi az emberi nyelv. Az a pápaság, mely soha nem hal meg... csak a pápaság tiarája hordozójának neve változhatik időnkint.

Uraim! Az az arany mise, melyet X. Pius, a fiatal agg pápa elmond az Isten színe előtt, nem egyes családok ünneplésének motívuma, nem is magának az aranymisének pápának gyönyörűen szép élethátára... de az egész világ főnséges ünnepe. És mikor a harangok ünnepi zugsái végig zengik a nemzetek országait és birodalmát... *fölbred a pápaság jelentőségének hatalmas szelleme* a mult idők mélyeséges sirjából, hogy tanúságot tegyen: *ki és mi je volt az emberiségnek, a nemzeteknek a pápaság a történelmi időkben és kije, mi je a mai modern időknek.*

* * *
Krisztus Urunk az örök, el-
évülhetetlen igazságokatszenvedése
dicső feltámadásával hozta asóvárgó
emberiség számára. Mikor a szent

A pápaság
és a törté-
nelmi mult.

keresztfa üdvösségünk fájává lett: akkor e fába beoltott az emberiség *igaz és egyedüli kulturájának* magva is.

Tekintélyes tudósok vallják és hirdetik, hogy az emberiség kulturájának magva, lényege más fogalom nem lehet, mint a kereszt kulturája.

E mag alapja azon keresztény világnézetnek, mely nélkül az emberiségnek soha *egységes világnézete, soha egységes törekvése, soha egységes célja* nem lehetne.

E világnézetnek és a rajta felépült kultúrának kialakulása első percétől... a mai napig, a XX. század mézes hetéig is alapja, mozgatója, egyedüli és igaz képviselője, sőt *virrasztó öre a pápaság. Megmentője is.*

Hiába való minden erőszakos, sőt durva történeti meghamisítás, hiábavalók az idők folyásában felbukkant legkecsegtetőbb, kihimzett társadalmi tanok: az evolúció elméletének bármiféle rendszere, a történetet meghamisítani nem lehet.

A civilizáció az egyházé, a pápaságé. Az európai népek kulturája egyházi eredetű. A kereszténység és képviselője a pápaság, a népek és nemzetek dajkáló anyja. Ugyszólván kezén vezeti a nemzeteket a kultura forrásaihoz...

A sötétnek, a barbárnak kikiáltott középkort ma már elfogulatlan történetíró, sőt művelt ember sem tarthatja annak. Ellenséges írónk közt is sokan vannak már, akik őszintén vallják és hirdetik, hogy a középkor volt például alapjában a legművészibb korszak. (Olvasás közben. Ignotus 176. l.) Napról-napra jobban és mélyebben belelátunk a történetírók a középkor mélyeséges törekvéseibe és világosságot gyujtanak a humanistáktól rája borított sötétségébe.

Uraim! Ez a kor volt a tiszteletreméltó erőfeszítés, gyűjtés kora. Pedagógiai szempontból pedig az *iskolák kora*, az emberiség *tanuló* kora, amelyből az első világosság árad a közre, a nép nagy tömegére is. A pápaság ápoló és

van. Legnagyobb részben gr. Teleki Sámuel gazdag erdélyi főúr és a Streicher Lajos örökösai. Ezelőtt a gr. Karotsay családnak is volt itt uradalma és várrésze. Az uradalom már évekkel ezelőtt idegen kézre ment. A várrészt csak két éve hogy megváltotta gr. Teleki Sámuel. A várnak utolsó grófi lakója Karotsay Sándor és a nyolczvanas években ennek veje: a téglási gróf voltak. Utoljára a megboldogult szegény Streicher Lajos, br. Radák Mária veje és családja laktak a várban. Ugy látszik ezekkel le is lett zárva a vár lakóinak sorrendje.

Még 1848-ban a vár úgy teljesítette feladatát, mint a középkorban. A lázadók ide lettek befogva és ugyancsak itt lettek el is ítélve. De azóta s különösen azon időtől fogva, hogy maga a vár és a hozzá tartozó uradalom több felé forgácsolódott, meg lett peesételve a vár jövő sorsa is. Egy-két ezer hold földet, mely még hozzá tartozik, alig akad gondozója, ki a várat renoválná és beleköltözne. Így a földszinti része, már évtizedek óta magtárakul szolgál. Sőt a hol beszakadás, vagy átázás még nincs, már az emeleteken is, a patkányok ütötték fel tanyájukat. Toldoznak foltoznak a külső fedelén minden évben egy-egy lepedőnyit, különösen

oly helyeken, ahol ázik a beraktárolt gabonamű, de magával a tulajdonképeni fedélzettel senki sem törődik. Egyszer azt fogják jelenteni a nemes grófnak: nincs magtár, mert a vár már nem arra való. A gróf építtetni fog magtárt, mert az kell, a vára nem fog költeni először, mert arra sokat kellene költeni, másodsor 6 meg nem fog abban a régiségben lakni soha.

Az aranyosmegyesi vár, az igaz hogy nem hasonlítható össze más középkori várrakkal, melyek többnyire kőszirtéken épültek, de igaz az is, hogy a középkorban alig volt síkföldön épült vár, mely egyuttal és szükség esetén a király katonáinak is védelmi eszközül szolgált volna. A megyesi vár ilyen volt. Az ecesdi vár szintén síkföldi volt, azonban azt nagyban erősítette az ecesdi láp. Ami az ecesdi várnak volt a láp, az volt a megyesinek a Gombás és a körülette fekvő óriási erdő. Építészeti szépségekben, kilátásokban más régi váromladékok többet mutathatnak, de egészben és régi eredetiségében feumaradt régi vár hol található még fel?

Szerény soraimnak az a czéljuk, hogy addig, míg valóban nem késő, e vár iránt érdeklődést keltsék az illető körökben. Az illető köröknek kellene felbuzdulni s köve-

telni a vár fenmaradásának biztosítását. Ha a várhoz legalább 10—12 ezer holdas földbirtok tartatnék, bizonyára akadna tulajdonos, aki költene a vár átépítésére, mivel az lakóházul szolgálhatna. Így azonban a kegyelet szempontjából nem segítik elő ugyan lerombolását, mert ezt úgy is megteszi az idő, de nem is költenek ugyan reá semmit, hogy megmaradása biztosítva lenne.

Csekélységem már évekkel ezelőtt felhívta a műemlékeket gondozó orsz. bizottság figyelmét e várra, de eredmény nélkül. Pedig ha egy tekintélyes testület közbevetné magát gr. Teleki Sámuelnél e vár fenmaradása érdekében, a gróf van olyan gazdag s hazafias érzése is sarkalná, hogy ha bár e vár anyagilag neki már semmit sem hajt, mindazonáltal tekintettel multjára és a hozzáfűződő emlékekre, meghozná az áldozatot a vár érdekében, hiszen a mi tudunkkal hozott ő már a haza érdekében sokkal nagyobb áldozatokat is. Elsősorban megkellene váltani a Streicher örökösök részét is, hadd legyen legalább a vár egy birtok test. Ha ez meg lenne, ki kellene keresni a czélt, amelyre nézve a vár restauráltatnék.

(Folyt. köv.)

CSAPÓ LAJOS

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

**ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ**

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberálak,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimadák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőrkabátok
készítését elvállalom.

Mindenmü öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalom szállítványaim valódi színe és tartóságáért.

Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS**, szabómester.

fentartó karjai közt munkálkodó szerzetesek... a népek első tanítói.

„A pápaság vezető kezei közt és oltalma alatt élő és dolgozó szerzetesek törekvése — írja Osker Browniny, angol egyetemi tanár — másként hatott a művelődésre, mint pl. Nagy Károlynak törekvése. Nagy Károly történeti feladatainak csak egy része volt a közoktatás rendjének szervezése és általánosítása. A pápaság törekvése egyetemes vala; az egyetemes világnézet felé tört, melytől nem térhet el a társadalom ma sem. A történelem igazolja, hogy az idők folyásában minél nagyobb volt az eltávolodás a kereszténység egyetemes tanításától, világnézetétől, erkölcsétől, annál rettenetesebb a babeli zürzavar, a feneketlen fogalomzavar az emberi társadalomban.“

Szent Péter sziklájában bűvös erő rejlik minden időben, mely mint csudálatos társadalmi erő *egységet* teremt anélkül, hogy centralizáció bilincseivel a szabad mozgást akadályozná“ (Dr. Giesswein: Miért tartnak kath. nagy gyűlést?)

Nincs ember Európában, írja Newmann, bármi vakmerően is szól az egyház és pápaság ellen, ki ne köszönné a kereszténységnek azt, hogy egyáltalán műveltsége van. A pápaság szerzetei voltak az erények védőbástyái, menedék-helyei az elnyomottaknak, a népnevelés és nemzetek műveltségének központjai, a tudományok szabad hazája, az irodalom leltára, az ifjúság iskolája, a kereskedelem, ipar, földművelés és művészet forrásai. A pápaságtól képviselt kereszténység volt az európai népek tanítómestere.

Tisztelt Uraim! Ez a mult. A pápaság isteni hivatásának nagy, tiszteleltre méltó mutatója. Halvány, gyenge vonásokban, megvilágításban.

A lélektani alapokon nyugvó didaktikából tudjuk, hogy aki a *A pápaság* jelent jól meg akarja érteni, annak *ami modern* elsöben a multakkal kell tisztában *korunkban.* lennie. Atörténelmi fejlődés világos beátáca nélkül csak száraz adatok birtokában vagyunk. De nem a logikai tudásban.

Es a mult eseményeit mindig az igazság mérlege szerint kell megítelnünk... különben hamis jelenben élünk.

Az a vad, melyet már tankönyveink némelyikébe is becszempesztek, hogy a *papaság elnyomta, jöleg elnyomja a szellemek eoreaeset* — történelmi hazugság. E hazugságot éppen a mai kor magas keresztény műveltsége cafolja meg.

Bizonyos, hogy az idők tolyásában sok-sok, minden megváltozott. Szelsőséges törekvések, torradalmi erokirejtések... csak az Egyház, a papaság maradt ugyanaz.

Nem változott. A népek művelődésének fejlődésében az Isten bölcsességét, akaratát képviseli. Ez az isteni akarat az emberek munkájával vilagokat teremt és tortenelmet csinál.

Az Egyház éppen azért változhatlan, az képviselője: a papaság is. De ezen alpból azt a következtetést vonni, hogy a pápaság nem tudja megmenteni a harmóniát a hívó lelkek és a gyozedelmes modernismus, modern kultúrával, naladással szemben, nem tudja lecsendesíteni a vagyó lelkek epedését, meggyógyítani a szivek kinjait: hamis es jogtalan, de meg igazságtalan következtetés is.

Az Egyház nem ellensége a szellem szabad

szárnyalásainak. Az egyház ismeri a lelkek vágyódásait és a szivek vergődő kinjait. De őrt állt minden időben és ezt teszi ma is, hogy a lelkek szárnyalásai oda ne jussanak, ahonnan a bukás teljes anyagba való futást jelent, ahol a vágyak és ezekből fakadó sebek, kinok őrtelbe, öngyilkosságba viszik a vergődő emberi társadalmat.

Az emberiség jobbjai, a tisztábban látó bölcselők, a nemzetek ideálisabb szintjén daloló költők is intették és intik az elrohant mult és a most kacérokodó XX. századot a követő irányok veszedelmességére. Inkább inthet az Egyház, képviselője a pápaság, a szellemi és erkölcsi fejlődésnek született vezére. S mikor int, nem akadályozni, hanem biztosítani akarja a haladást.

Ami jót, újat ez a modern kor ígér, kíván, követel, azt a kereszténység körében még mélyebben, még szélesebben meg lehet csinálni. S amit kiküszöbölni akar, a helyett nem tud a modern kor semmi vigasztalást nyújtani.

A katholicizmus egy ellenvetést sem hagy válasz nélkül, valamint egy fájdalmat sem hagy vigasz nélkül — a modern korban sem. Pedig ő az ma, ami volt kezdetben.

A pápaság nem most először találkozik újabb és újabb tanokkal, melyek az ő halálát jósolták, befolyását kicsinyelték, maradiságát ócsárolták... Olyanok voltak ezek a tanok, mint a zápor esőből áradott vizek, nagy zugással folytak, talán itt-ott romokat is hagytak, de hamar elfolytak és elfogytak.

Csak egy jó emberöltő időn keresztül tartcsunk szemlét.

... Az agg, a nagy szenvedések kálváriáját megjárt IX. Pius haldokol. A világ lélegzete eláll. Tekintete Péter sziklájára van szegezve. Aggódás és félelem borul a hívó lelkekre is. Mi léssen? Hiszen az ellenséges táborból hallszik a büszke jóslás. Az agg IX. Pius halálcsengője a pápaság lélekharangja léssen. Vége... a pápaságnak!

Am mi történik? A lélekharang megszólal. És felhangzik csakhamar utána a Te Deum öröme. Van pápánk! Országokban és nemzeteknél zugó harangok hirdetik, hogy van pápánk. *Leo a neve.* Oroszlán a maga hivatásának tudatában. A kereszténység értelme az, mely az ő lelkében tüzet gyújt. A világ katholicusságának szive az, mely az ő kebelében megdobban, a Szentlélek ereje az, mely az ő ajkán megszólal az erő és hatalom teljes méltóságában.

Terhelt, nehéz idő integet feléje. A fogalomzavar sohasem volt nagyobb talán az emberi társadalomban, mint éppen most. De ő, XIII. Leo bölcs, aki egyszerre átlátja iszonyu helyzetének nagyságát. Fogoly marad ő is fizikailag, de szelleme kiszáll és uralkodó lesz. Uralkodó fejedelem, akit királyok, nemzetek kérnek fel békebiróul. Aki oroszlánhoz méltó bátorsággal nyul bele a sötétnek bélyegzett középkor közös kincseibe és kiveszi onnan Aquinói Szent Tamás bölcséletét és megmutatja a keresztény világnak. Nézzétek, az itt szendergő eszmék, tanok nem muló lidérczfények. Nem is hirtelen záporosból eredett zuhatag.

Nap, melyet egy időre fellegek boríthatnak, takarhatnak. De amely, miként a királyi nap előtör, hogy fényt, világosságot, áldást terjesszen szertesztét a világon.

Es jött a föld alól, ahonnan eddig döbögése, indulása hallatszott... a szocializmus. Remegnek a nemzetek, merényletek áldozatai az uralkodók. Nagy csendesség és tehetetlenség borul a társadalomra. És ime a pápaság, a kath. Egyház, XIII. Leo az egyedüli, aki az oda dobott keztyüt fölveszi. Figyelmezteti a nemzeteket, hogy a szocializmus nemcsak a gyomor, a gazdaság kérdése, de mindenek felett vallás-erkölcsi mozgalom. XIII. Leo kiadja munkás enciklikáját és ime az egész kereszténység lelkén friss fuvallat megy keresztül és a kereszt zászlaját a szocialis harcok közepébe állítják.

(Végo köv.)

Dolgozzunk.

A „Heti Szemle“ egyik közelebbi számában megjelent egy ezikk „Egyesüljünk“ cím alatt, ez megragadta figyelmemet s mert tanügyről van benne szó, sietek egyet mást, rövid vonásokban elmondani. Csekélységem volt az, ki az ugoesai esperesi kerület tanítói gyűléseit már akkor helytelen megalakulásnak tartottam. A „Szatmár és Vidékében“ kifejtettem, a törvényekre hivatkozva, a tartahatalanságot. Az eredmény meglett. A szatmári róm. kath. tanítói egyesületből lett „Szatmár és Ugoesai“ r. k. tanítói egyesület. Dolgoztunk eredményesen. Az isteni Gondviselés Máramaros országába vezényelt. Innen és figyelemmel kísértem a „Szatmár és Ugoesai“ megyei róm. kath. tanítói egyesület működését. Az idősebbek közül számosan emlékezhetnek, hogy anyagi áldozatot nem kímélve, majdnem minden gyűlésükön részt vettem. Máramarosba kerülve, boidogult Schönher apát főesperes hathatós támogatása után alapszabálylyal jóváhagyott róm. kath. tanítói egyesületünk alakult. Működtünk is több ideig: magam mint választmányi tag, mindent elkövettem az egyesület érdekében, hiába! Közbe jött akadályok miatt, a működésünk megbénult s évek óta nincs gyűlés. Vagyunk, mint a megoldott kévek. Tudomásunk szerint, sok kath. tanító tagja az „Általános máramarosi tanítói Egyesületnek.“ Am legyenek. Hogy hová fog ez vezetni, egy olyan megyében, hol maga a kinstár a kegyura a róm. kath. iskoláknak s ez a magas kegyur rendeletileg még 1904. év október havában magvonta a róm. kath. jelzöt s nem ismer mást, mint „kinstári iskolát.“

Széthuzás. Söt a törvény világos szavai ellenére oda lyukadtunk, hogy nem vagyunk biztosak arra nézve, hogy hát tulajdonképen ki a paranesoló, a most már tisztán kinstári iskolában. Dolgozzunk a kereszt tövében. Neveljünk Egyházunknak, édes hazánknek hasznos polgárokat. S ha lehet, tömörüljünk hitünk és szent vallásunk érdekében. Több szem többet lát. Bölcs vezetés után sorompóra állunk s az alvó leányzót a Máramarosi róm. kath. tanítói Egyesületet, fölébressztjük

Uj vaskereskedés! SZELES BÉLA vas és szerszám kereskedése **Uj vaskereskedés!**
Deák-tér 2. szám. SZATMÁR. (A városháza mellett.)

Ajánlja a n. é. közörség szives figyelmébe dúsan felszerelt árúraktárát mindennemű vasanyagokban, u. m.: rudvas, vaslemez, huzal, huzalszegek, vaskályhák, lemez és öntött vasedények, vasalók, evőeszközök, ollók, zsebkések, épület- és butor-vasalások és minden e szakmába vágó árúknak.
A Diabolit olaj (szagtalanító minden fertőző helyre) és az Admirál pormentesítő olaj egyedüli elárúsító helye.
Kiválóan fontos iskolák, hivatalos helyiségek, kórházak, kávéházak, nyilvános magánklosettek és pissoirok részére.

s idővel lehetünk „Szatmár Egyházmegyei róm. kath. Tanítói Egyesület“

Öt vármegye kath. tanítósa egy szívvel, lélekkel óhajtja ezt ma, mikor a socialis kérdéseknek a megoldásai annyira integetnek felénk. Dolgozzunk! s ne legyünk álszemérmesek, ha arról van szó, hogy a kath. iskola védelméért áldoztuk életünket.

Deák József.

Irodalom — Művészet. SZINHÁZ.

Heves Béla városunk színházának igazgatója szombaton, okt. 31-én, kezdte meg egy fél évre terjedő színi szezonját a „Tatárjárás“, ezimű operettel. Előre is jelezni óhajtjuk, hogy lapunk igazsággal párosult objektív bírálatot fog mindenkor mondani a lefolyt előadásokról. Kérlehetetlen szigorúsággal fogjuk megmondani az igazságot. Semmit sem tűrünk leleplezetlenül, a mi egy modern műintézetet, a nagyközönség jogos igényével s kivánalmaival és a város érdekeivel ellenkezik, viszont egyetlen egy alkalmat el nem fogunk mulasztani, hogy akár az igazgató, akár a társulat egyes tagjainak tanúsított ügybuzgóságát komolyan, érdem szerint ki ne emeljük. Ezeknek előre bocsátása után a bemutató előadásról tudósításunkat a következőkben adjuk. A „Tatárjárás“ nálunk nem ismeretlen darab, a múlt szezonban került bemutatásra, annak ismertetésével most nem foglalkozunk. A mi az előadást illeti, arról csak az elismerés hangján szólhatunk. Az operett-személyzet bemutatása határozottan kiváló sikerrel járt. A nők közül első helyen Balla Mariskáról (Mogyorossy önkéntes) kell igazságszerűen megemlékeznünk. Csinos hangja van, hangját felülmúlja ügyessége, elevensége, kifogástalan játéka. Balla a vidék jobb subrettjei közül való s reméljük, hogy sok kedves estét fog még a szatmári közönségnek szerezni, utána nyomban Ferencziné Tibor Lóra (Riza bárónő) következik kellemes koloratur énekével, kedves megjelenésével, csinos alakjával. Váradi Jolán (Treszka) nagyon jó naiva, a társulatnak hasznos tagja lesz. A férfiak közül az elsőbbség Érczkövi Károlyt (Lőrentey) illeti. Pompás baritonja van, érzéssel játszik és énekel. Rónai (Lohonyay) jó komikus, a szigorú „szakromentos“ tábornokot kifogástalanul adta, jó alakot csinált belőle. Somogyi Károly (Vallerstein) folytonos bakklövésivel, minikáival, kupléival állandó derültséget keltett. Somogyi a burleszk komikusok legjavából került; a neki való szerepkörben sok mulatságos órára szántunk. Hétfőn volt a drámai személyzet bemutatkozása a „Császári katonáiban.“ A drámai személyzet bemutatkozása hasonló sikerrel járt, épp úgy, mint az operette-személyzeté. Fodor Oszkár (Jóász) Peterdi (öreg Karády) Kendi Boris (Erzsébet) Somogyi K. (Szedlacsek) Szűcs A. (az ezredes) mindannyian a legjobb igyekezetet mutatták s szép sikert is értek el. Ekként a szintársulat bemutatkozása után a színi évad elé a legszébb reményekkel nézünk. (M—n)

Tanítók segítsége. A nagyméltóságu püspöki kar és a vall.-és közokt.-ügyi Miniszterium által kiadott tantervek, valamint a kir. tanfelügyelőségek most már minden tanítótól megkövetelik a részletes tanítástervezetet (tananyagbevezetést.)

Ebben a munkájában kívánt Hoffmann József szatmári róm. kath. tanító segítségére lenni a kath. tanítósnak, amikor falra függeszthető hónapokra és hetekre felosztott részletes tanítástervezetet készít.

A Püspök Ur Óméltósága 2978. szám alatt engedélyezte és ajánlotta e tanítástervezeteket az egyházmegye összes kath. iskoláiban való használatra és megengedte, hogy ott, ahol iskolapénztár nincs, vagy szegény, ott, a templom pénztárából szereztessék be. Végül elrendelte a püspök ur ó méltósága, hogy e tanítástervezetek tárgyaltassanak a tanítóköri gyűléseken és a hozzászólások vételessen be a gyűlés jegyzőkönyvébe.

Bármely osztály „Részletes Tanítástervezete 30 fill. (és 10 fill. póstaportó). Mind a hat osztályé egyszerre rendelve 1 kor. 50 fill. bérmentve. Az egytanítós iskoláé 1 kor. Megrendelhető a szerzőnél, Szatmáron.

HIREK.

Halottak napja. A szokásos kegyelet-ajtatossággal ülte meg városunk közönsége az anyaszentegyház által a halottak emlékeztetének szentelt napot. Minden szentek estéjén este 6 órakor a székesegyház zsuffolásig meg voltelve hívő közönséggel, s meghatottan hallgatták dr. Wolkenberg Alajos megindító beszédét, mely a szónoki művészet ragyogó fordulataival elragadó volt. A halottak litániáját dr. Kádár Ambrus praelátus kanonok mondotta. Halottak napján délelőtt 9 órakor ünnepléses gyászmise volt, melyet maga a püspök ur Ó Méltósága végzett. Az elhuytak sírjait a temetőben szépen feldisznítették és este kivilágították, Ezer és ezer mécs fényében szott a halottak birodalma. Különösen szép volt elhalt püspökünk, Meszlényi Gyula sírboltja. A temetőben ugyszólván egy talpalatnyi hely is alig maradt, akkora népsokaság töltötte be. Öt órakor volt szent beszéd és litánia, a szentbeszédet Pásztor Ferencz segédlelkész mondotta.

A szatmári káptalan tudatja, hogy az egyházmegyei alapítványi pénztár gondnokának a megbízott Dr. Binder András kanonoknak, betegsége folytán, az alapítványokat hivatalból kezelő káptalan a gondnokságot a nagyprépost által fogja közvetlenül ellátni, ki azt a káptalan nevében gyakorolja.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács koszorúja. Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apát, mint az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács elnöke, vasárnap a délutáni vonattal — halottak estéjére — Nagyváradra érkezett, hogy letegye egykori elődje, a megboldogult dr. Steinberger Ferencz sírja fölé az a napon felszentelt Steinberger-kápolnában a Tanügyi Tanács koszorúját. A kegyeletos aktusnál részt vett: Felszer Antal felsz. püspök élén a kath. tanügyi tanács, illetve az orsz. bizottság küldöttsége. A kápolnában elhelyezett emléktáblánál számos jelenlevő előtt dr.

Szentgyörgyi Jordán Károly a következő megható beszédet mondotta:

Méltóságos Püspök Ur!

Halottak estéjén sokan járnak a temetőben azok, akik hisznek, remélnék és szeretnek. Eljöttünk mi is az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács nevében és a magy. kath. tanítók képviselőtében, hogy lerójjuk kegyeletünket Steinberger Ferencz iránt, és koszorút tegyünk sírjára, amely fölé borul az immár megáldott gyönyörű szép kápolna.

A virág elhervad, a koszoru elenyészik, megsemmisül az idők folyamán, mint minden, ami mulandó a világon. De ez a tisztelet, szeretet, kegyelet és hála, amelylyel a magy. kath. tanítósnak a Steinberger Ferencz emléke iránt viseltetik, az nem fog elhervadni: amíg csak egy magyar kath. tanítónak dobogni fog a szíve.

Leteszem e koszorút sírodra, legyen boldog, örvendetes föltámadásod a jó Isten atyai ölében.

Adj Uram örök nyugalmat neki és az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjék békességben. Amen.

A hatásos beszéd után a Miatyánk, Üdvözlés és a holtakérti ima modott el, és ezzel a kegyeletos aktus véget ért. — Másnap reggel 9 órakor ugyanitt a megboldogult Steinberger Ferenczért dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apát-elnök szentmisét olvasott, s ezen a Tanügyi Tanács képviselője szintén megjelent.

Előléptetett tanfelügyelők. A v. és k. miniszter Szentpétery Endre beregvármegyei és Hidasi Sándor ungvármegyei kir. tanfelügyelőket jelenlegi állomáshelyükön való meghagyással a VII. fiz. oszt. 3 fokozatába léptette elő.

Áthelyezett erdőtanácsos. A földmívelésügyi miniszter Bekény Aladár erdőtanácsost, a bustyaházai m. kir. erdőhivatal vezetőjét, hasonló minőségben a zsarnóczai erdőhivatalhoz helyezte át. Helyébe Zsarnóczáról Ormay Kálmán erdőtanácsos lett áthelyezve.

Előléptetett főorvos. Ó felsége a király Hollósy Árpád nagykirályi honvéd főorvost ezredorvosnak léptette elő.

Katonai előléptetések. Honvéd házi ezredünkben: Vezérőrnagy lett Nemes Ede ezredes, Bekássy István főhadnagy — százados, Bartóffy Miklós hadnagy — főhadnagygyá, dr. Hollósy Árpád főorvos — ezredorvossá és Rutkay Béla kezelőszámítást főhadnagygyá nevezetett ki. — Az ötödik gyalogezredben a következő előléptetések történtek: Schulla Ede főhadnagy — kapitány, Rossi Rozsó hadnagy — főhadnagy és Cloije János kadét — hadnagy lett.

Lelkészi kinevezés. A püspök ur Ó Méltósága Pásztor Ferencz szatmári segédlelkészt gróf Károlyi Lajos mint kogyur bemutatása alapján Szakasza lelkésznek nevezte ki.

Polgármesterek gyűlése. A rendezett tanácsu városok polgármesterei múlt hó 26-án gyűlésre jöttek össze a fővárosban, elodázhatatlan ügyeik megbeszélése végett. A gyűlés eredményeképen másnap két memorandumot terjesztettek a kormányhoz. A polgármesterek a gyűlés folyamán leginkább a fizetésrende-

UJ RUHA-ÜZLET!

Augusztus 1-én nyílt meg Szatmáron,
Deák-téren, (a Fehér-ház mellett)

UJ RUHA-ÜZLET!

KORAI ÁRMINNÉ

kész férfi-, női- és
gyermekruha-üzlete,

ahol a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók férfi-öltönyök, felöltők, utazóbundák, különféle gyermekruhák, valamint dús választékban a lelegegánsabb női kabátzikkok.

Felfüggesztés. Ciuleánu János és Szőnyi Ilona, özv. Eisdorfer Károlyné, avasfelsőfalui tanítót, állásától felfüggesztették s fizetésüknek $\frac{2}{3}$ -ad részét a felfüggesztés időtartama beszüntették.

Kis szerencsége nagy. Köztudomásu, hogy a m. kir. osztályosjáték tervezete a legkedvezőbb nyerési esélyeket nyújtja. Nagy nyeremények mellett számos kisebb nyeremények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsájtott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsáját. Ezer és ezer ember lett ily uton szegényből gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának húzása november 19. és 21.-én lesz. Tegyen szerencsekísérletet és vásároljon sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss bankházában Budapest, Kossuth Lajos-utca 13. mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert Kiss szerencsége nagy!

Járványos betegségek. Kapnikbányán a kanyaró járványszerűleg lépett fel és nagy pusztítást tesz a gyermekek között. Jelenleg 60—70 beteg van. Ujabban a difteritisz is jelentkezik. Alispáni rennelettel az összes iskolák bezártak.

Lódíjazás. A földmivelésü gyiminzster a Szatmárvármegye kistenyésztőinek lódíjazására 600 koronát utalványozott, minélfogva Szatmáron november 17-én, Nagykárolyban pedig november 17-án délelőt 11 órakor a vásártéren lódíjazás fog tartatni. A lótenyésztési bizottság elnöke felhívja a tenyésztőket, hogy a díjazásra előállított lovaikat a lótenyésztési bizottsághoz a helyszínén jelentsék be és állítsák elő.

Köztessük könyveinket **Gárdos Ferencz** könyvkötészetében Szatmár, Kazinczy-utca 6-ik szám, hol izléses és csinos munkát gyorsan és jutányosan készíttetnek.

Özv. Lauf Józsefné és Fia szobafestő Szatmár, József kir. herceg-u. 14. sz. — 35 év óta fennálló üzlet.

Elvállal szoba és templomfestést, tapétázást, mázolás és minden e szakba vágó munka gyorsan és pontosan való elkészítését olcsó árak mellett. Szives pártfogást kér özv. Lauf Józsefné és Fia.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGÁRIÁT. Egy liter must házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palaczk saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

Makóczy Géza papi és polgári szabó Szatmár, Eötvös-utca 20. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendákat és papi öltönyöket a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnék.

Tisztelettel
Makóczy Géza, sekrestyés.

Értesítés. Értesítem a m. t. közönséget, hogy ház, birtok, üzlet és lakásközvetítő irodámat Várdomb-utczába, az izr. templommal szemben helyeztem át. **Zichermann Mór**

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet **Kepes David** mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerési cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Aki egy jó varrógépet óhajt venni az forduljon teljes bizalommal **Hammer Ignácz műszerészhez Szatmár, Battyhányi utca 1-ső sz.,** mert mint értesültünk, megszerezte a világhírű „Pfaff” gépek egyedüli képviselőjét és ez maga is már a legnagyobb biztosítékot nyújtja arra, hogy egy kitűnő varrógépet kap az, aki nála szerezi be ezen cikkekben a szükségletét.

Weisz Zoltán modern könyv-zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarokhelyiségében, fényesen berendezve, megnyitotta!

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos József kávéüzletét átvette **Benkő Sándor,** kinek előzőekenysége és szakképzettsége biztosítja a vevő közönséget. 10—12%-al olcsóbban szerezhettük be kávé szükségletünket mint bár hol.

Munkatárs: **Vlazáts Vincze.**
Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Szives tudomásul!

Bátorkodom a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét felhívni, mielőtt a szörme-szükségletét beszerezné, tekintse meg saját készítményű finom **szörme-boáimat** (coliót), melyekből nagy választékot tartok raktáron; ezenkívül mindennemű finom **szörme-árakat muffokat és persiáner-sapkákat.**

Egyszersmind szives tudomására hozom, hogy ugyanezen üzlethelyiségben **kötszerraktáram van,** melyben nagy választékot tartok mindennemű kötszerekben.

Továbbá **gummi árúkbán** nagy választékot tartok.

Postai megrendeléseket diszkrétan esz-kozlöm.

Utazóbundák kikölesönöztetnek!
Kérve a n. é. közönség becses pártfogását, pontos kiszolgálásom teljesítése mellett maradtam teljes tisztelettel

Görömbey János szücs
DEÁK-TÉR, ANTAL D. HÁZ.

Ellenbógen Tóbiásné

első szatmári petroleum szállító
Kazinczy-utca 17. szám

Tisztelettel hozom a m. t. közönség szives tudomására, hogy évek óta fennálló

petroleum szállító

üzletemet Kazinczy-u. 17. sz., a zárdával szembe levő bolthelyiségbe **helyeztem át,** ezek folytán kérem petroleum szükségletét nálam beszerezni, ahol a legfinomabb **császárolajtól kezdve a legolcsóbb minőségű petroleumig,** minden versenyt kizáró **olcsó árban** nálam beszerezhető. — 5 literes kannát **díjmentesen** kölcsönzök. — Minden megrendelést pontosan, saját fogatommal **házhöz szállítok.** Kisebb mennyiségű megrendeléseket is eszközölök. — Kiváló tisztelettel:

Ellenbógen Tóbiásné,
petroleum szállító.
Napi árak. — Telefon 164

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nagy őszi és téli vásár!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

SZATMÁRI BAZÁRBAN

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorsabbtól a legizlésesebb tárgyak, u. m.: játék, díszmü, rövid, nürinbergi, acél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, gram-mophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

Blatniczky István, Szatmár, Kazinczy-utca 10. szám alatt levő
„SZATMÁRI BAZÁR” - JÁBAN.

MÉRSÉKELTEN SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Autóbilok és 3 kerekű triciklik.

Óriási választék francia babákban.

Fogorvosi műtermem

és lakásom a Léway-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvénytörvény-széki palotával szemben). Kiváló tisztelettel **BAKCSY,** fogorvos.

Hangszer üzlet!
Szalai Simon
 hangszer és zongora-
 készítő s hangoló
 Szatmár, Kazinczy-u. 14.
 Guttman-palota.

ŐSZI SARJU LEGELŐ

300 hold kiadó
 a csonkási bérletünkön.
NEUSCHLOSZ TESTVÉREK
 Szatmár, Deák-tér 7. sz.
 Telefon szám 16.

Elsőrendű porosz kő- szén és vágott tűzifa

valamint

I. rendű bükkhasábfa,
 I. rendű gyertyánfa,
 I. rendű cserfa,
 I. rendű tölgyfa,
 vastag hántott vargafa,
 többféle dorongfa kapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,
 Báthory-utca 10. sz. Telefon 122.
 Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-
 és máv. állomásnál.

Hammer Ignácz

műszerész, kerékpár és varrógép-
 raktár Szatmár, Batthyányi - u. 1.
 Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.

Világhírű

„PFAFF“

varrógépek Szatmárme-
 gyegyedüli képviselője.

**Kedvező részletfize-
 tés, 8 éves jótállás.**

Szakszerű javítóműhely

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bakos és Papp

épület- és műlakatosok SZATMÁR, Kazinczy-utca 28. sz.

Ajánljuk a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

lakatos-műhelyünket

a m. t. közönség szives figyelmébe, hol is a legszolidabb árak mellett készítünk
 mindennemű épületvasalásokat, modern vasrácokat, kapukat, ajtókat, sírkerítéseket,
 esinos kivitelű takaréktűzhelyeket és modern kivitelű vasbélyegzőket.

Különös gondot fordítunk kutfelszere-
 lésekre és mindennemű javításokra.

□ Megjelent □

a Pázmány Képes Naptár

az 1909. évre.

Kapható a Pázmány-sajtó könyvnyomdában Szatmáron, Iskola-köz 3.

Ára 60 fillér. ➔ ➔ ➔ Ára 60 fillér.

!! Tömeges megrendelésnél árkedvezmény !!

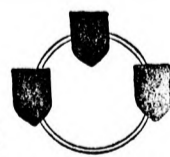
Mielőtt személy, jelzalog,
 vagy építési

KÖLCSÖN

íránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED — BUDAPEST
 IX., Lónyai-utca 7. szám. — Telefon-Interurban 46—31.

IFJ. RUBINSZKY

FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI

MŰHELYE

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy
 uri szoba berendezések, vala-
 mint leányszoba berendezések
 művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KESZSÉGGEL SZOLGÁLOK.